

بررسی پایایی و روایی پرسشنامه سرشت و منش

محبوبه دادفر^۱، *فاضل بهرامی^۲، فرشته دادفر^۳، سیدجلال یونسی^۴

چکیده

هدف: پرسشنامه سرشت و منش برای ارزیابی ابعاد شخصیت که مطابق مدل زیستی- روانی- اجتماعی کلونینگر دارای دو بعد سرشت (شامل نوجویی، آسیب‌پرهیزی، پاداش- وابستگی و پشتکار) و منش (شامل خود- راهبری، همکاری و خود-فراروی) می‌باشد تهیه شده است. هدف این پژوهش بررسی پایایی و روایی این پرسشنامه بود.

روش بررسی: در این پژوهش که از نوع اعتبارسنجی و آزمون‌سازی است، پس از برگردان پرسشنامه به فارسی، فرم نهایی آن بر روی ۲۲۰ دانشجو که به روش نمونه‌گیری تصادفی ساده انتخاب شده بودند، اجرا گردید. بررسی پایایی پرسشنامه به کمک روش آلفای کرونباخ و بازآزمایی، تأیید روایی آن با بهره‌گیری از تحلیل عاملی چرخش پروماکس، همبستگی درونی مقیاس‌ها و همبستگی سن با مقیاس‌ها با روش پیرسون و مقایسه نمره‌های پرسشنامه بین دو جنس و نیز مقایسه بین فرهنگی با آزمون تی مستقل انجام شد.

یافته‌ها: دامنه ضریب آلفا از ۰/۴۴ برای مقیاس پشتکار تا ۰/۸۱ برای مقیاس خودفراروی به دست آمد. میانگین ضریب‌های به دست آمده ۰/۶۸ و ضریب آلفای کل آزمون ۰/۷۴ بود. دامنه ضریب‌های همبستگی پیرسون به روش بازآزمایی بر روی ۳۱ دانشجو به فاصله دو ماه از ۰/۵۳ برای مقیاس‌های نوجویی و پشتکار تا ۰/۸۲ برای مقیاس آسیب‌پرهیزی و از ۰/۲۴ برای خرده‌مقیاس بی‌نظمی در برابر نظم و ترتیب تا ۰/۸۶ برای خرده‌مقیاس ترس از عدم موفقیت در برابر اعتماد به نفس در نوسان بود. در تحلیل عاملی ۶ عامل به دست آمد. همبستگی بین مقیاس‌های خود- راهبری و آسیب‌پرهیزی ۰/۵۷ و خود- راهبری و همکاری ۰/۴۶ به دست آمد.

نتیجه‌گیری: پرسشنامه سرشت و منش از ویژگی‌های روانسنجی رضایت‌بخش و پایایی و روایی قابل‌قبولی برای استفاده در جمعیت دانشجویان دانشگاه برخوردار است.

کلیدواژه‌ها: پایایی / روایی / شخصیت / پرسشنامه سرشت و منش

۱- دانشجوی دکترای روانشناسی بالینی دانشگاه علوم پزشکی ایران، کارشناس انسیتو روانپزشکی تهران و مرکز تحقیقات بهداشت روان
۲- دکترای فلسفه و روانشناسی، استادیار دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی
۳- دانشجوی دکترای زیست‌شناسی دانشگاه علوم و تحقیقات فارس، عضو هیئت علمی دانشگاه پیام نور داراب
۴- دکترای روانشناسی بالینی، دانشیار دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی

تاریخ دریافت مقاله: ۸۷/۱۰/۲۰

تاریخ پذیرش مقاله: ۸۸/۱۱/۲۶

*آدرس نویسنده مسئول:

تهران، اوین، بلوار دانشجو، بن‌بست کودکان، دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی، گروه معارف

تلفن: ۲۲۱۸۰۰۱۵

*E-mail: f_bahrami @uswr.ac.ir